

KLA 426
GreK Heykeltıraşlığında
Portre Gelişimi

Klasik Dönem

Prof. Dr. Erhan Öztepe

KLASİK DÖNEMDE PORTRECİLİK

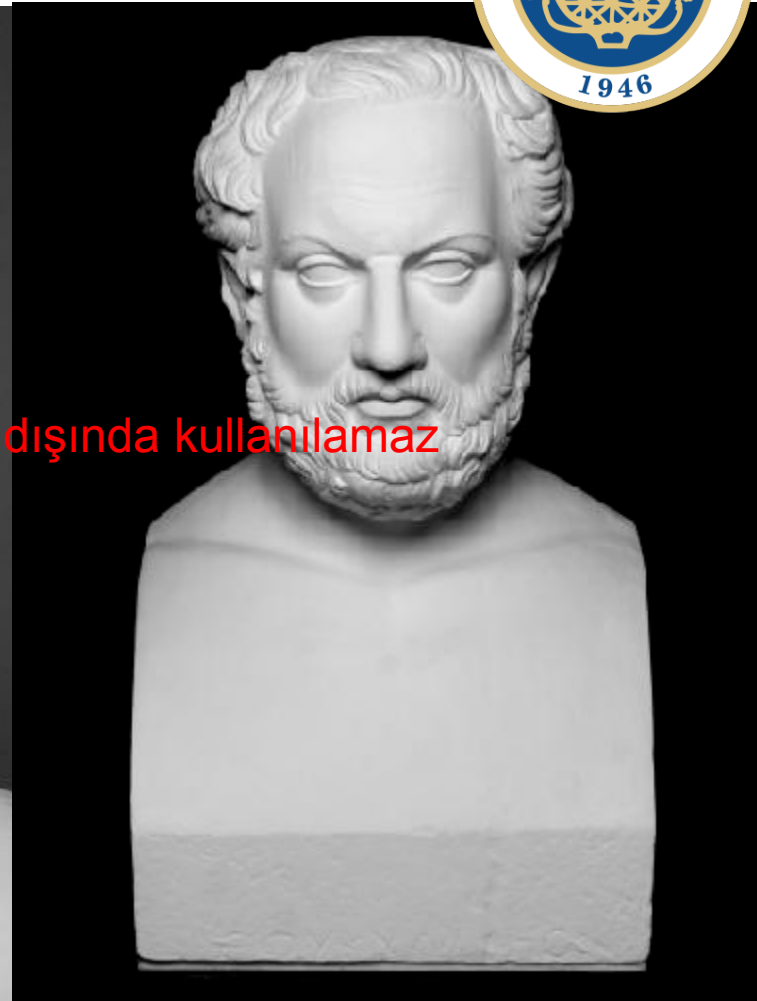
Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

Themistokles, Ostia

Perikles, British Museum

Thukydides, Napoli Müze.

Porticello Başı, Bronz, Reggio Calabria

Görsel kaynağı:

https://en.wikipedia.org/wiki/Head_of_a_Philosopher#/media/File:Reggio_calabria_testa_del_filosofo.jpg

Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

Tyran Öldürenler Grubu Napoli Müzesi

Görsel kaynağı:

<https://archaeologieverstehen.wordpress.com/2018/03/25/tyrannenmoerder-gruppe/>

Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

Tyran Öldürenler Grubu Aristogeiton ve Harmodios, Napoli Müzesi

Görsel kaynağı: <http://viamus.uni-goettingen.de/>

Aristogeiton Roma

Aristogeiton Baiae

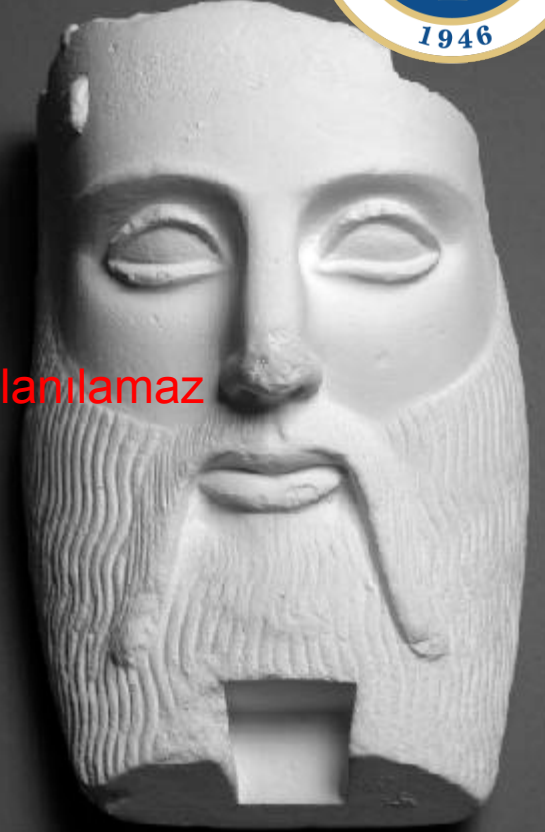
Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

Harmodios

Aristogeiton

Nehir Tanrısı

Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

Themistokles Ostia Herm Portre

Görsel kaynağı : https://www.ostia-antica.org/vmuseum/marble_2.htm

Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

Themistokles Tyran Öldürenler Grubu Kıyaslaması

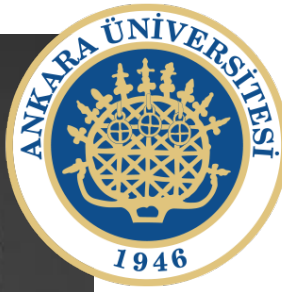

Kroisos Mezar Heykeli, Atina

Deniz Tanrısı, Atina

Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

MÖ 6. yy'ın aristokratların saç modası heykeltıraşlık eserlerinin gösterdiği gibi uzun dalgalı saçlardı ve bir saç bandı ile tutturulmaktaydı. Spartanların uzunca bir süre bu saç stilinde kalmışlardır. MÖ erken 5. yy' da Yunanistan'da erkekler yavaşça pratik saç stillerine doğru yönelirler. MÖ 5. yy'ın kısa bir döneminde pek çok erkek saç örgüsü ile örülmüş uzun saçlar taşımaktadır. Bu saç örgüsü başın etrafına sarılmıştır.

Görsel kaynağı: <http://viamus.uni-goettingen.de/>

Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

Maraton Savaşçıları ve MÖ 5. Yy'ın 40'lı yıllarından Parthenon frizinden olan nesil hala uzun saç taşımak zorundaydı. Yaşlı adamlar baş çevresindeki saç örgüsü ile görülürler.

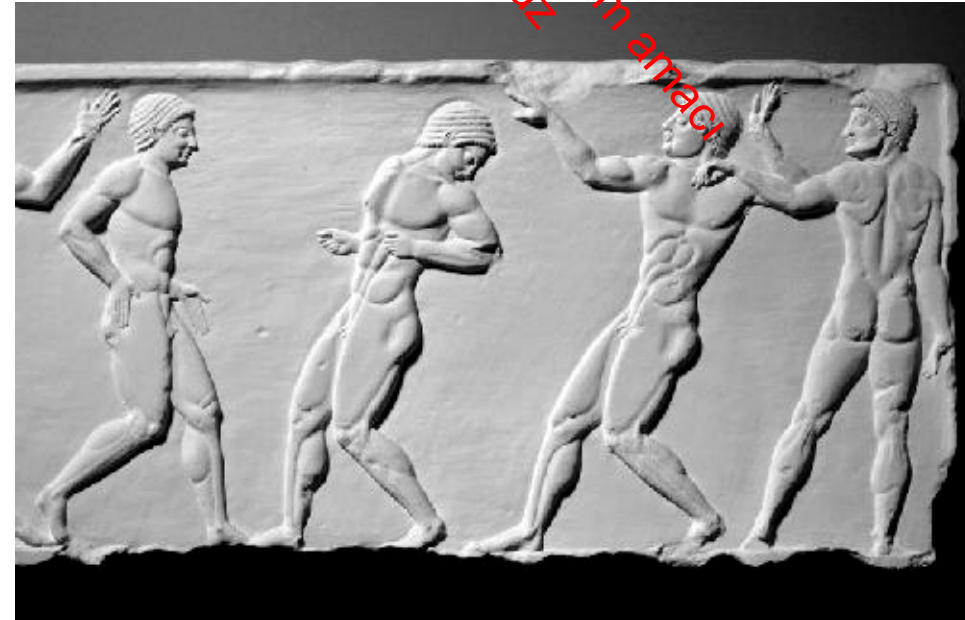
Ancak hızlı bir şekilde kısa saç yerini alır. Daha evvel MÖ 6. Yy'da ortaya çıkan bir tarzdı. Bunun için iki örnek MÖ 530'lardan Kopenhag'dan Kuros Rayet Başı ve Atina'dan Top oynayanlar kaidesi rölyefindeki genç Aristokratlar'dır. Kaide üzerindeki Aristokrat figürlerinin saçları kısa ve sıkıdır. Daha sonra tekrar daha dolgun olur.

Görsel kaynağı:

<https://www.beazley.ox.ac.uk/CGPrograms/Cast/image/C006a.jpg>;

<https://museum.classics.cam.ac.uk/collections/casts/rayet-head>

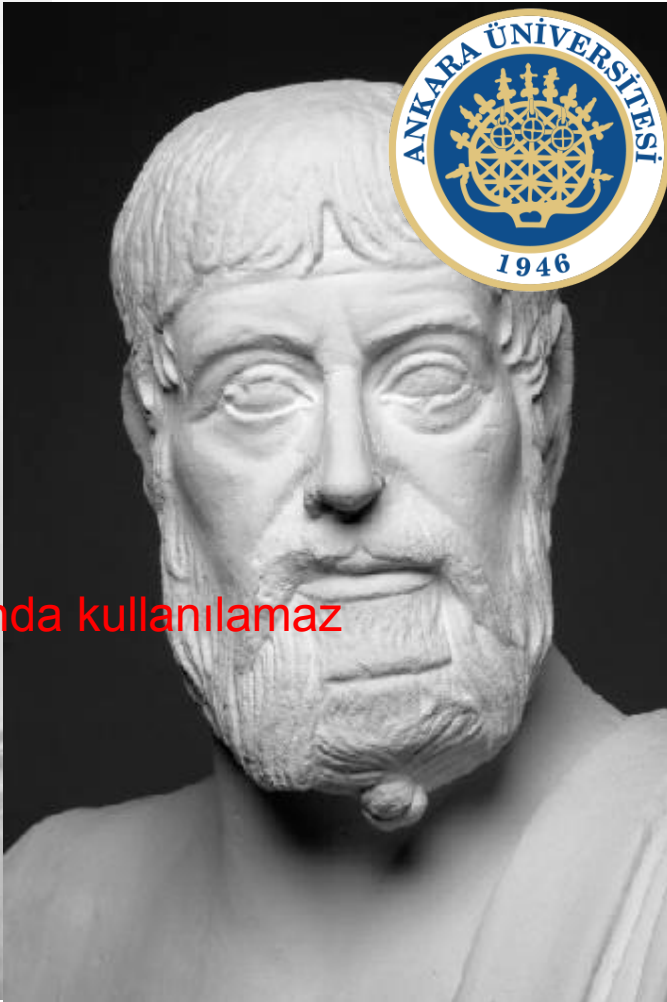
<http://viamus.uni-goettingen.de/>

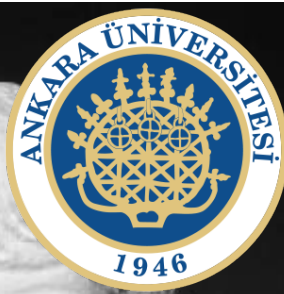

Yalnızca Sparta dostları ve binici sınıfı MÖ geç 5. yy'da hala veya tekrar uzun saçlara sahiplerdi. Themistokles'in kısa sakalı ve kısa saçları demokrasi taraftarlarınının tipik modası olmuştur.

Görsel kaynağı: <http://viamus.uni-goettingen.de/>

Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

Aslında bu kısa aç stilini Delphi'deki Sicilyalı Tyran Polyzalos'un MÖ 478-474 yılları arasında tarihlenen arabacı heykelinde ve MÖ 450'den öncesine ait olması gerekli konservatif Theb'den şair ve aristokrat dostu Pindar'ın portresinde görülür. Demokratların modası olarak kısa saça anlam yüklemek bu örneklerle pek uygun değildir. Demokratların modası olarak kısa saça anlam yüklemek bu örneklerle pek uygun değildir. Daha ziyade burada özel stilden ortaya çıkan bir genel değişim söz konusudur.

Etili yanaklar ve ezilmiş kulaklar: Themistokles'in etli yanakları ve ezilmiş kulak yapısı ancak güçlü figürlerle kıyaslanabilir durumdadır. Kopenhag'dan Herakles başı ile yapılan kıyaslamada Themistokles'in bağımsız bir yapıya sahip olduğu görülür. Themistokles'in iri yapılı ve oransız sayılabilecek yüz alt bölümüne karşın Herakles'in yüzü güçlü ve dengeli orantılıdır.

Görsel kaynağı: <http://viamus.uni-goettingen.de/>

Themistokles, Ostia

Rayet Başı Kopenhag

Atlet Başı, Kyrene

Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

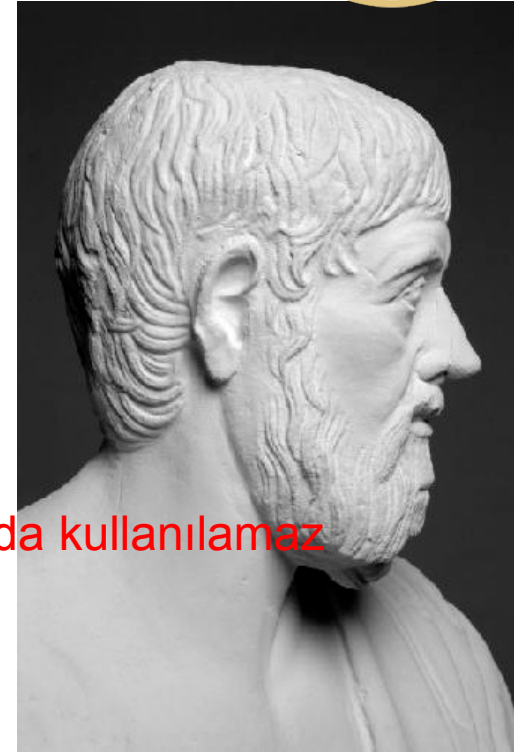
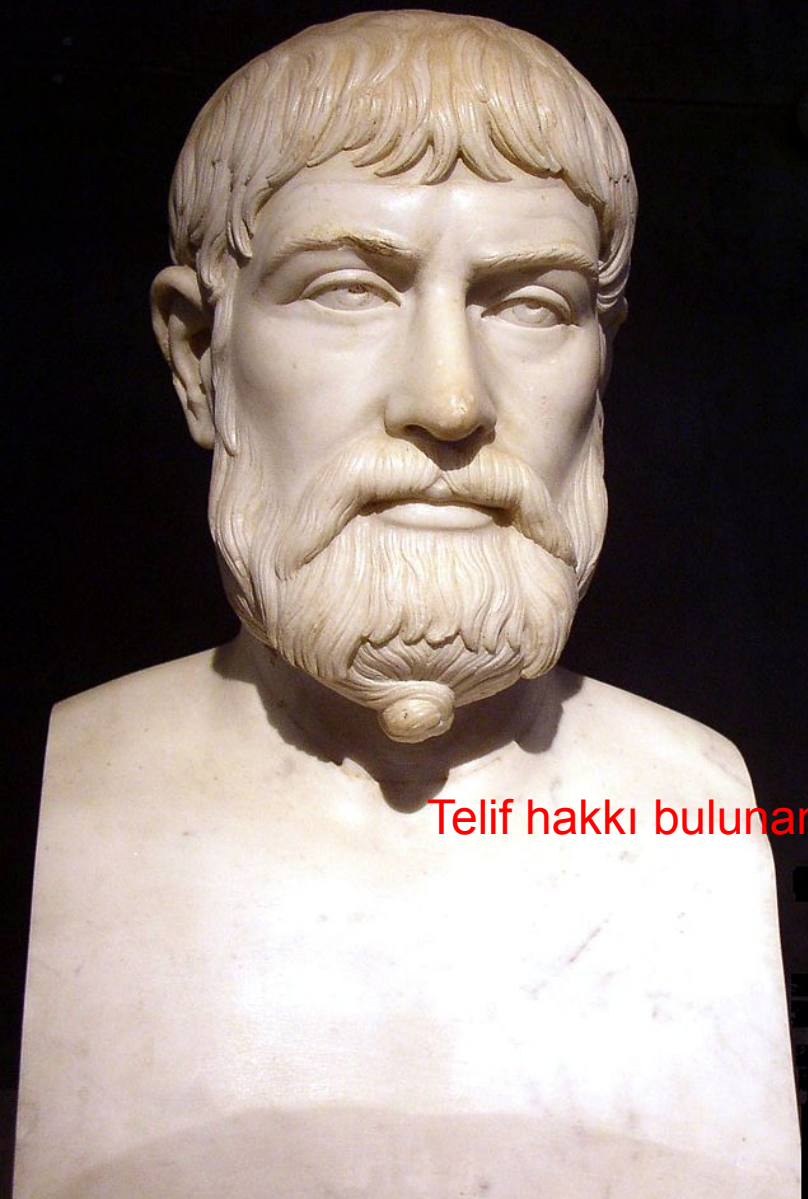
Ağır atlet ikonografileri ile yapılan kıyaslamalarda boksör kulakları bir çıkış noktası oluşturmaktadır. Themistokles portrelerinde kulak üst kısmındaki çift kıvrım karakteristiktir. Bu deformasyon boksörler ve pankrasçılardakilere uyumludur. Yunan ağır atletleri yani güreşçiler ve dövüşçüler ağır sıklettedirler. Arkaik dönemin sonuna kadar tıpkı günümüzdeki Sumo güreşçileri gibi yağlı vücutlarla betimlenmişlerdir. Klasik dönemde daha normal ve fit verilmişlerdir. Ağır atlet branşları diğer spor dalları gibi Arkaik çağdan itibaren aristokratların ve özgürlerin uğraşları olmuştur.

Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

Ostia'dan Herme biçimli büst çıplak betimlenmiştir. Bu durum orijinal heykeldeki giysinin olmayışı şeklinde anlayabiliriz. Ancak geleneksel formda Themistokles çıplak olarak betimlenmiştir. Vücudu ideal oranlara sahip miydi ya da etlice miydi nasıl bir yüz formu beklenebilirdi hepsi soru işaretidir. İlk bireysel portrenin anlamına ilişkin imkanlar onun sınırlarına dayanmaktadır. Bu eserde belki de Themistokles'in bizzat kendi portresi olduğunu kabul etmek gerekir. Bunun için antik kaynaklara dönmek gereklidir. MS 2. yy'ın yazarlarında Plutarch Themistokles'in kendinden çok emin ve yüksek bir özgüvene sahip olduğundan söz eder.

Telif hakkı bulunan görsel eğitim amacı dışında kullanılamaz

Pindar, Kapitol Müzesi

Görsel kaynağı: <https://www.wikiwand.com/tr/Pindaros> ;<http://viamus.uni-goettingen.de>